

PREDKLADACIA SPRÁVA

Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky predkladá na rokovanie vlády Slovenskej republiky návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 221/2006 Z. z. o výkone väzby v znení neskorších predpisov (ďalej len „návrh zákona“) v súlade s Programovým vyhlásením vlády Slovenskej republiky na roky 2021 až 2024, v ktorom sa vláda Slovenskej republiky zaviazala pokračovať v humanizácii a zmiernovaní obmedzení väznených osôb v kontexte odporúčaní vnútroštátnych a medzinárodných inštitúcií, s osobitným dôrazom na vzdelávanie a posilňovanie pozitívnych sociálnych väzieb, najmä prostredníctvom zvyšovania dostupnosti rôznych foriem kontaktu väznených osôb s rodinou.

K predkladanému návrhu zákona bola v rámci rezortu spravodlivosti zriadená odborná komisia pozostávajúca z nominantov príslušného ministersta, Zboru väzenskej a justičnej stráže a zástupcov kancelárie Verejného ochrancu práv.

Základným cieľom navrhovanej právnej úpravy ustanovujúcej spôsob výkonu väzby, práva a povinnosti osôb vo výkone väzby, disciplinárnu zodpovednosť a trovy výkonu väzby, je dosiahnuť čo najvyššiu formu efektivity humanizácie výkonu väzby, v súvislosti so znížením miery nevyhnutnosti uplatňovania jednotlivých obmedzení väzobne stíhaných osôb. V záujme dosiahnutia uvedeného cieľa sa navrhuje úprava rozlišovacích kritérií umiestňovania obvinených pre diferencovaný výkon väzby, zmena postupu a doby umiestňovania do kompenzačnej miestnosti, úprava postupu pri zadržaní „necenzurovanej“ korešpondencie a zabezpečenie procesného práva obvineného napr. v súvislosti s podaním opravného prostriedku v prípade, ak nemá finančné prostriedky.

Navrhovaná právna úprava reaguje i na minimálne štandardy pre osobnú obytnú plochu vo väzenských zariadeniach stanovené Európskym výborom na zabránenie mučenia a neľudského či ponižujúceho zaobchádzania alebo trestania (ďalej len „Výbor CPT“) pre viacmiestne cely a súčasne sa naplňajú odporúčania Výboru CPT týkajúce sa spôsobu realizácie fyzických návštev rozšírením možnosti kontaktu maloletých detí s ich rodičmi, rovnako sa tak naplňajú aj vybrané body Odporúčania CM/Rec (2018)5 Výboru ministrov členským štátom o deťoch, ktoré majú uväznených rodičov. Návrh zákona teda smeruje k zmierneniu podstatného obmedzenia súkromného a rodinného života osôb vo výkone väzby spôsobené pozbavením osobnej slobody, a to jednak rozšírením možnosti komunikácie a zachovania kontaktov s okolitým svetom, najmä s najbližšou rodinou, zvýšením časového intervalu minimálneho zákonného nároku na telefonovanie zvoleným osobám, ako i rozšírením spôsobu realizácie práva na návštevu o ďalšiu formu – videonávštevu.

Systém ukladania disciplinárnych trestov sa dopĺňa o pravidlo postihu pri súbehu viacerých disciplinárnych previnení. Navrhované znenie reaguje i na aplikačné problémy súvisiace s nevykonateľnosťou disciplinárneho trestu, ktorý bol obvinenému uložený za disciplinárne previnenie, ktorého sa dopustil vo výkone väzby bezprostredne pred nástupom do výkonu trestu. Skracuje sa dĺžka neprerušného výkonu postupne uložených disciplinárnych trestov umiestnenia do cely disciplinárneho trestu alebo do samoväzby a predlžuje sa doba, po uplynutí ktorej môže obvinený vykonať zvyšok nevykonaného disciplinárneho trestu. Odstraňuje sa problém s faktickým režimom samoväzby u mladistvých (samoväzba je v prípade mladistvých neprípustná) vznikajúci pri ukladaní disciplinárneho trestu celodenného umiestnenia do cely disciplinárneho trestu. Taktiež sa vypúšťa, v súlade s odporúčaniami Výboru CPT, povinnosť lekárov potvrdzovať možnosť výkonu disciplinárnych trestov, keďže

platná právna úprava podmieňuje výkon disciplinárneho trestu práve stanoviskom ošetrojúceho lekára, pričom sa navrhuje zdravotný stav obvineného (najmä existencia psychiatrických kontraindikácií) zohľadňovať v štádiu konania o disciplinárnom previnení.

Návrh zákona je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, nálezmi Ústavného súdu Slovenskej republiky, medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná a zákonmi a súčasne je v súlade s právom Európskej únie.

Návrh zákona nie je predmetom vnútrokomunitárneho pripomienkového konania.

Návrh zákona predpokladá negatívny vplyv na rozpočet verejnej správy, pozitívny vplyv na manželstvo, rodičovstvo a rodinu a pozitívny sociálny vplyv. Návrh zákona nebude mať vplyv na podnikateľské prostredie, na informatizáciu spoločnosti, na služby verejnej správy pre občana a ani na životné prostredie.

Dátum účinnosti návrhu zákona sa s ohľadom na dĺžku jednotlivých štádií legislatívneho procesu navrhuje od 1. januára 2023.

Návrh zákona bol predmetom riadneho medzirezortného pripomienkového konania, rokovania Legislatívnej rady vlády Slovenskej republiky a na rokovanie vlády Slovenskej republiky sa predkladá s rozporom so Slovenskou advokátskou komorou.